

YARGITAY
22. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2012/16979
Karar No. 2013/11856
Tarihi: 21.05 .2013

İlgili Kanun / Madde
4857. İŞK/ 17

- ***ANONİM ŞİRKET GENEL MÜDÜRLERİ İLE ŞİRKET ARASINDAKİ UYUŞMAZLIKLARDA TİCARET MAHKEMESİNİN GÖREVLİ OLACAĞI***
-

ÖZETİ 6772 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 342. maddesinde ki düzenleme gereğince, anonim şirket genel müdürleri, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu düzenleyen hükümlere tabiidir ve yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu da Türk Ticaret Kanununda özel olarak düzenlenmiştir. Bu uyuşmazlıklara ilişkin davalar Türk Ticaret Kanunu'nun 4/1. madde uyarınca mutlak ticari davadır. Türk Ticaret Kanununun 5. maddesi uyarınca bu davalara o yerde Ticaret Mahkemesi varsa, bu mahkemenin bakması yasa buyruğudur.

DAVA : Davacı, icra takibine yapılan itirazın iptail ile icra inkar tazminatının ödetilmesine, karşı davacı ise kötü niyet tazminatı ve cezai şart alacağının tahsili davasının yapılan yargılaması sonunda; asıl davada ilamda yazılı nedenlerle gerçekleşen miktarın faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, karşı davanın reddine ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizden incelenmesi davalı-karşı davacılar avukatlarınca istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 21.05.2013 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalı-karşı davacılar adına Avukat A. Ç. ile karşı taraf adına Avukat A. M. A. geldiler. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek Tetkik Hakimi F. Benli tarafından düzenlenen rapor sunuldu, dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı-karşı davalı vekili, müvekkiline her iki davalı şirketin genel müdür olarak 23.03.2009-30.06.2009 tarihleri arasında çalıştığını, iş sözleşmesinin davalılar tarafından deneme süresi sonunda haksız feshedildiğini, taraflar arasındaki iş sözleşmesinin 8. maddesinde öngörülen cezai şart alacağının tahsili amacı ile İstanbul 2. İcra Müdürlüğünün 2009/22893 esas sayılı dosyası üzerinden başlatılan ilmasız icra takibinin davalının haksız itirazı üzerine durduğunu ileri sürerek, itirazın iptali ile takibin devamına karar verilmesini ve icra inkar tazminatının hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalı-karşı davacı vekili, taraflar arasındaki iş sözleşmesinin müvekkili şirketler tarafından feshedilmediğini, davacı işçinin 30.06.2009 tarihinde haklı sebebe dayanmadan ve mazeretsiz olarak işyerini terkettiğini, bu sebeple müvekkili şirketlerin cezai şart alacağının doğduğunu ileri sürerek, davacı-karşı davalı tarafından açılan itirazın iptali davasının reddine ve 45.000,00 TL cezai şart alacağının kötü niyet tazminatı ile birlikte davacı-karşı davalıdan tahsiline karar verilmesi talep ve dava etmiştir.

Mahkemece, taraflar arasındaki iş sözleşmesinin davalı işverenlerce haksız feshedildiği ve davacı-karşı davacı işçinin iş sözleşmesinin 8. maddesinde öngörülen cesai şart alacağına hak kazandığı gerekçesiyle itirazın iptali davasının kısmen kabulüne, karşı davanın ise reddine karar verilmiştir.

Karar, davalı-karşı davacılar avukatları tarafından temyiz edilmiştir.

Uyuşmazlık, taraflar arasındaki ilişkinin 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve iş mahkemesinin görevi noktasında toplanmaktadır.

4857 sayılı Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrası gereğince, 4. maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, işverenler ile işveren vekillerine ve işçilerine, çalışma konularına bakılmaksızın bu Kanun'un uygulanacağı belirtilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un 2. maddesinde bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişi işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişi ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar işveren olarak tanımlanmıştır. İşçi ve işveren sıfatları aynı kişide birleşemez.

4857 sayılı Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrasına göre iş sözleşmesi, bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşmedir. Ücret, iş görme ve bağımlılık iş sözleşmesinin belirleyici öğeleridir.

Somut uyuşmazlıkta, davacı ile davalılar arasında imzalanan 23.03.2009 tarihli sözleşmesinin incelenmesinde, davacının davalı şirketlerinin genel müdürü olarak görev yapacağını belirlediği görülmektedir.

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 342. maddesinde, "Şirket muamelelerinin icra safhasına taalluk eden kısmı, esas mukavele veya umumi heyet veya idare meclisi kararıyla idare meclisi azasından veya ortaklardan olmıyan bir müdüre tevdi edildiği takdirde; müdür, kanun veya esas mukavele yahut iş görme şartlarını tesbit eden diğer hükümlerle yükletilen mükellefiyetleri, gereği gibi veya hiç yerine getirmemiş olması halinde idare meclisi azasının mesuliyetlerine ait hükümler gereğince şirkete, pay sahiplerine ve şirket alacaklarına karşı mesul olur. Bu esas aykırı bir şartın esas mukaveleye konması veya müdürün idare meclisinin emri ve nezareti altında bulunması mesuliyeti bertaraf edemez" yönünde düzenleme bulunmaktadır.

Bu düzenleme ile anonim şirket genel müdürlerinin iş görme edimini yerine getirmemiş olması halinde, şirket yönetim kurulu üyeleri ile aynı hükümlere tabi tutularak sorumlu olacağını kabul edildiği görülmektedir.

Hukuk Genel Kurulunun 2010/9-328 esas, 2010/370 karar ve 07.07.2010 tarihli kararında "Anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki ilişkinin hukuki niteliği karşılaştırmalı hukukta tartışılmalı olmakla beraber, Alman hukukunda sözleşme şartlarına göre, vekalet veya hizmet akdi olarak nitelendirilmekle birlikte, daha çok, hizmet akdi olduğu yönündedir. Fransız hukukunda da. bu ilişkinin bir vekalet akdi olduğu kabul edilmiştir. İsviçre hukukunda ise, vekalet hakkındaki hükümlerin uygulanacağı kabul edilmektedir (Mimaroglu, S. Kemal: Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti, Ankara 1967, s. 100). Türk öğretisinde de, bu ilişkinin vekalet akdi olduğu görüşü hakimdir (Çamoğlu, Ersin: Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul 1972, s.102-104; Mimaroglu, S.Kemal: a.g.e., s.101- 102). Yargıtay, yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasında bir hizmet akdi bulunmadığını kabul etmiştir (H.G.K.'nun 5.2.2003 gün ve 2003/9-82 E.-65 K. sayılı ilamı) Genel olarak yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu TTK.320 ve TTK. 336.maddelerine göre belirlenir. Şirket yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasında bir vekalet akdi ilişkisi bulunduğundan, üyelerin şirkete karşı vekil gibi sorumlu olmaları doğaldır.

Yukarıda da özetlendiği üzere, 6772 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 342. maddesinde ki düzenleme gereğince, anonim şirket genel müdürleri, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu düzenleyen hükümlere tabiidir ve yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu da Türk Ticaret Kanununda özel olarak düzenlenmiştir. Bu uyuşmazlıklara ilişkin davalar Türk Ticaret Kanunu'nun 4/1. madde uyarınca mutlak ticari davadır. Türk Ticaret Kanununun 5. maddesi uyarınca bu davalara o yerde Ticaret Mahkemesi varsa, bu mahkemenin bakması yasa buyruğudur. (HGK 07.07.2010 gün ve 2010/9-328 E.- 2010/370 K.)

Somut olayda davacının, uyuşmazlık konusu dönemde davalı şirketlerin genel müdürü olarak görev yaptığı anlaşılmaktadır. Görevi nedeni ile yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu düzenleyen hükümlere tabii olan davacının şirkete karşı açtığı ve şirket tarafından aleyhine açılan davalar yönünden Ticaret Mahkemesi görevli olacağı dikkate alınarak görevsizlik kararı verilmesi gerekirken işin esasına girilerek karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, davalı-karşı davacılar yararına takdir edilen 990,00 TL duruşma avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 21.05.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.